

Klima – det grønne skiftet

Bakgrunn og forventningar frå nasjonale myndigheiter

Ottar Longva, Statsetatsmøtet , Kristiansund 11. April 2019

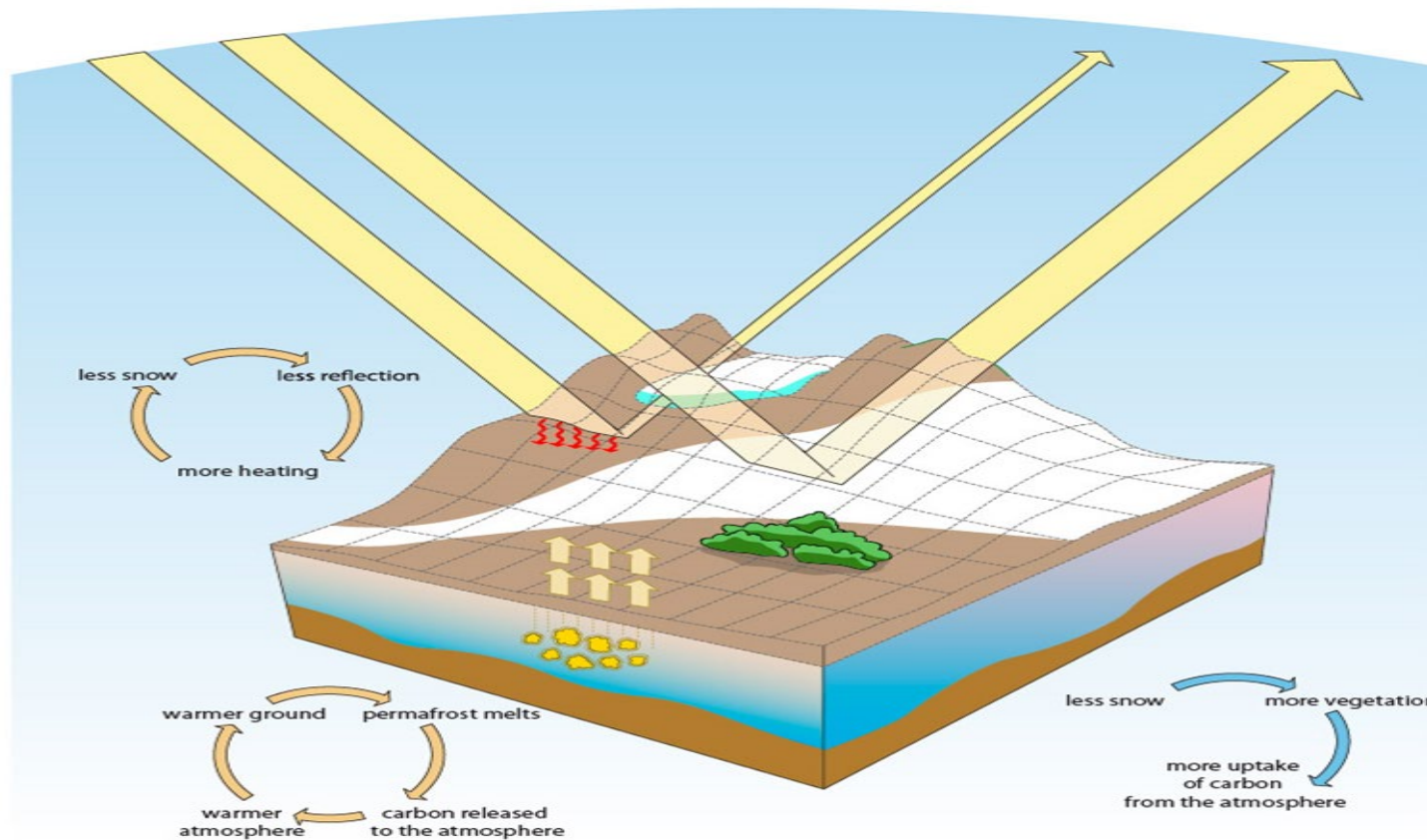
Fylkesmannen i Møre og Romsdal

29. apr 2019

Det naturfaglege grunnlaget – på ein plansje..

Atmosfæra – i hovedsak molekylært Nitrogen og oksygen. Pluss litt til.

Klimagassane – her med vekt på H_2O , CO_2 , N_2O og CH_4

Blir rekna om til felles eining, ut frå effekt : CO_2 Ekvivalentar
Halveringstid?
Akkumulering?

Sjølvforsterkande:
Redusert isdekke, varmare hav.

Kyoto, København, Paris og Katowice .. FNs rammekonvensjon om klimaendring

1995: COP 1, Berlin, Germany
1996: COP 2, Geneva, Switzerland
1997: COP 3, Kyoto, Japan
1998: COP 4, Buenos Aires, Argentina
1999: COP 5, Bonn, Germany
2000: COP 6, The Hague, Netherlands
2001: COP 6, Bonn, Germany
2001: COP 7, Marrakech, Morocco
2002: COP 8, New Delhi, India
2003: COP 9, Milan, Italy
2004: COP 10, Buenos Aires, Argentina
2005: COP 11, Montreal, Canada
2006: COP 12, Nairobi, Kenya
2007: COP 13, Bali, Indonesia
2008: COP 14, Poznań, Poland
2009: COP 15, Copenhagen, Denmark
2010: COP 16, Cancún, Mexico
2011: COP 17, Durban, South Africa
2012: COP 18, Doha, Qatar
2013: COP 19, Warsaw, Poland
2014: COP 20, Lima, Peru
2015: COP 21, Paris, France
2016: COP 22, Marrakech, Morocco
2017: COP 23, Bonn, Germany
2018: COP 24, Katowice, Poland

Parisavtalen vart eit vendepunkt – eller restart - for klimaarbeidet
Avtalen er basert på globalt tak for utslepp av klimagassar,
og legg til rette for fordeling av nasjonale kvoter

Parisprotokollen la opp til bindande avtalar for å styrke innsatsen:

- 1) Avgrense auken i global gjennomsnittstemperatur til 2 grader**
- 2) Auke evna til å tilpasse seg klimaendringar – på ein måte som ikkje setter matproduksjonen i fare
- 3) Gjere finansieringsstraumane i samsvar med målet om klimarobust utvikling

Litt om kvotesystemet i EU

(Norge har sidan 2008 vore del av EU sitt system for utsleppsregulering)

Rammeverket har 3 hovudkomponentar

Kvotepliktig sektor : Regulerar utslepp på bedriftsnivå frå industri, energiforsyning, petroleumsvirksomheit og luftfart. Bedriftene kan kjøpe eller selje kvotar for utslepp. Målsetjing : 43 % reduksjon i 2030, ref.år 2005

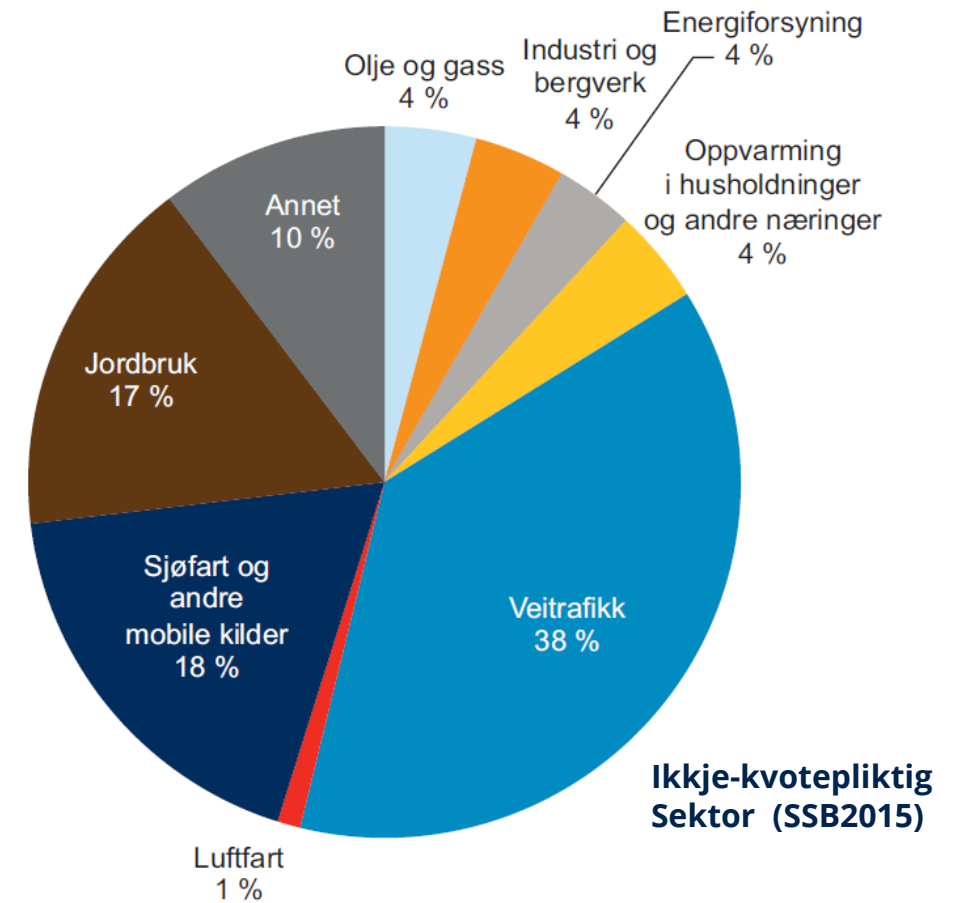
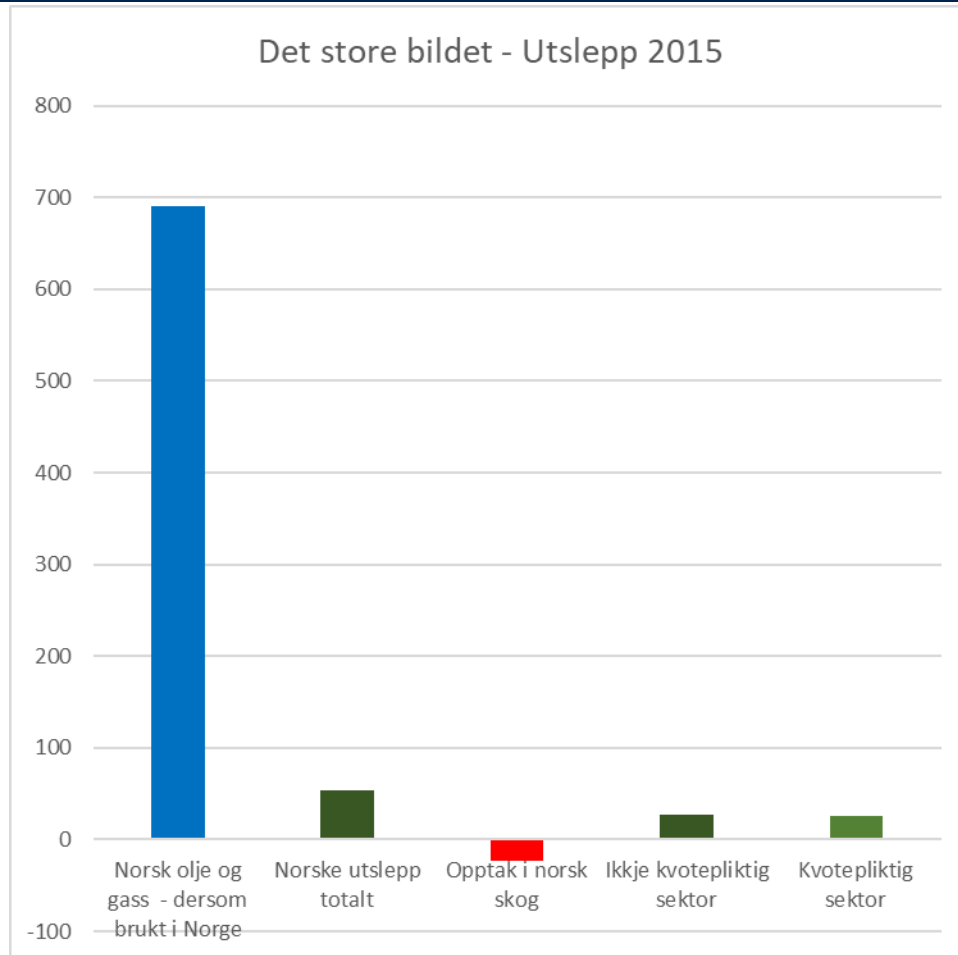
Ikkje-kvotepliktig sektor : Utsleppsmål på nasjonalt nivå for transport, jordbruk, bygg og avfall. Nasjonal målsetjing : 45 % reduksjon i 2030, ref.år 1990

«LULLUC» - Bokføring av utslepp og opptak i skog og anna arealbruk

Krav om «netto null utslepp».

Norske utslepp - det store bildet - 2015

Norske klimamål og oppfølging av EU- rammeverk

- Norge skal fram til 2020 kutte utslepp av klimagassar tilsvarande 30% av utsleppa i 1990
- Norge skal fram til 2030 kutte utslepp av klimagassar tilsvarande 40% av utsleppa i 1990
- Norge skal vere klimanøytralt i 2030
- Norge har lovfesta eit mål om å bli lavutsleppssamfunn i 2050
- Redusere utslepp av klimagassar frå avskoging i utviklingsland
- Samfunnet skal gjerast betre i stand til å handtere klimaendringane

Regjeringa vil knyte dette til oppfølging av FN's klimamål 13

Mål 13

Stoppe klimaendringene

Klima og Det grønne skiftet. Synonyme omgrep, - eller??

Grønt Skifte – kåra til årets Nyord av språkrådet i 2015

Mange knyter uttrykket til ei generell samfunnsendring med større vekt på kretsløp, resirkulering, bynært landbruk og internasjonal solidaritet (t.d.)

NHO :

«En endringsprosess som handler om å øke verdiskapingen med mindre samlet miljøpåvirkning og utslipp»

Grønt skifte har ingen plass i rammeverket.

Korleis riggar Fylkesmannen klimaoppdraget

Miljøvernavingdelinga har ei leiande rolle. **Vi riggar no eit samarbeidsforum på tvers i embetet,** - ikkje alt er på plass. VØI og TB har fyldige oppdrag relatert til klima for fleire avdelingar.

- Redusere klimagasseemisjon – førebyggjande arbeid
- Klimatilpassing – gjere samfunnet meir robust for endringar i klimaet
- Klima og samfunnsberedskap (flaum, storm, ras mm)
- Implementere klima i saksproduksjonen
- Bygge kompetanse på relevante klimaspørsmål, bidra til større fokus på klimaspørsmål internt og i storsamfunnet.
- Koordinere og legge til rette for klimainnsats i offentleg sektor. Tilskotsmidlar (klimasats, Enova, RMP mm).
- Prosjekt for klimarett utvikling – f.eks Tredrivaren og massivtrehus

Klimaoppdraget – i motstrid med andre politiske mål.

Klimaoppdraget MÅ gjennomførast!

Krav om 45% reduksjon frå 1990 til 2030.
Forutsetter intensiv produksjon – dyr og areal.

Landbrukspolitikken har fleire andre mål, som ikkje er svekka:

- Landbruk over heile landet
- Produksjon på lokale ressursar
- Levande kulturlandskap
- Dyrevelferd / dyrehelse
- Grensevern / sjukdom / kontroll med maten/ GMO
- Handelsbalanse
- Levande lokalsamfunn, lokalt næringsliv
- Nasjonal matvareberedskap
- «Rettferdig» handel med matvarer

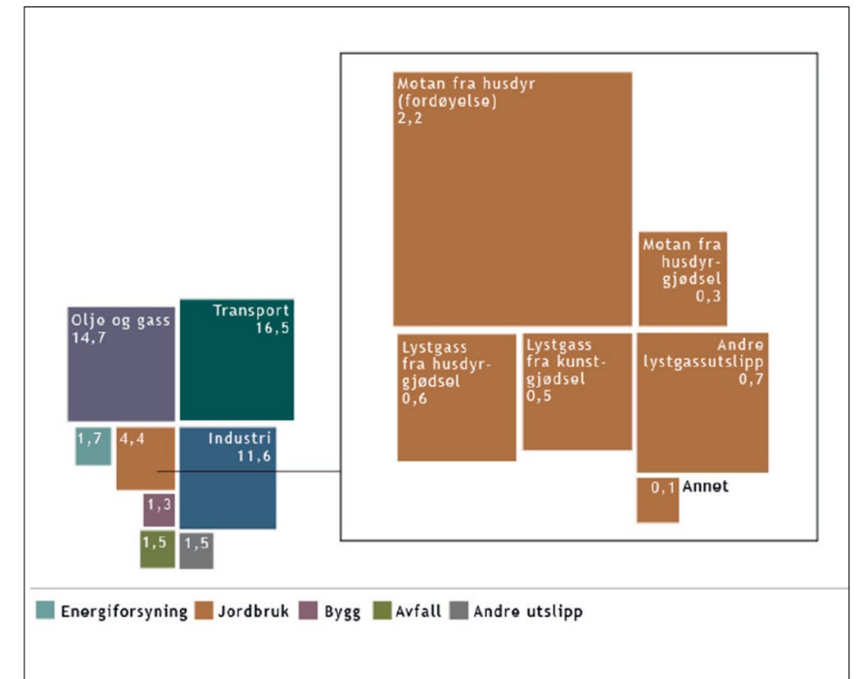

Uoverenstemmelse mellom bokføring og pragmatisk tilnærming (Transport, skog, import mm)

2016–2017

Meld. St. 11
Endring og utvikling

133

Pragmatisk tilnærming til klimaoppdraget : kanskje velferdsetatane er dei viktigaste aktørane?

